

L'independentisme gandul

A la pàgina 29 d'aquest número d'EL TEMPS, podeu llegir la crònica que Oriol Malló ha enviat des d'Eslovènia i que explica amb més detall del que puc tenir jo en aquesta columna, les impressions d'una setmana a Ljubljana, entre barricades, mines, soldats, passejades, metralladores, banderes, silencis i alegries. No em puc estar, però, de dir-hi la meua.

Els eslovens són independents, precàriament independents, si es vol. Molt precàriament, perquè viuen a l'ombra d'un exèrcit, el iugoslau, que ningú controla ni pot controlar. Però són independents. Jo no estic segur que això pugui acabar ràpidament i bé. És més, estic convençut que les hores més dramàtiques encara estan per arribar. I que la *samosojnja*, la independència real, encara tardaran a aconseguir-la. Però, de la mateixa manera, estic segur que l'aconseguiran.

Els eslovens reuneixen dues característiques que els fan actuar com actuen, estan farts de la situació actual i estan decidits a canviar-la. Ells ho van veure així: és senzill fer-se independents. Però cal voler ser-ho. Cal saber que, quedar-se del costat del qual s'està ara, significa la mort, de vegades lenta, de vegades rapidíssima. I cal saber que ser independents pot tenir un preu, un preu humà, car. I sabent això, cal fer-ho senzill: es confia en la Comunitat Europea, però s'acumulen frenèticament armes; es constitueixen línies

d'alta velocitat cap a Munic però s'aboleixen totes les lleis iugoslaves i es dicta un codi complet de noves lleis; es talla la llum i l'aigua a les casernes iugoslaves, però s'omplen les carreteres de pintades contra les forces d'ocupació; es reparteixen barrets i prospectes turístics, però es deixen els tancs destruïts a la frontera de Nova Gorikca, com a principal atracció en aquests dies de crisi.

Seran independents. Perquè els agrada viure bé i tranquils. I perquè no són ganduls ni amb ells ni, molt menys encara, amb la seua nació. El seu, sí que és un independentisme tranquil. El d'alguns de casa nostra, vist des d'aquí, no passa de ser gandul.

Vicent Partal

Predicar als convençuts

El Banc Mundial de Desenvolupament, una de les dues institucions --juntament amb el Fons Monetari Internacional-- creades com a conseqüència de la conferència de Bretton Woods, l'agost de 1944, acaba d'emetre un informe dirigit, en realitat, a tot el món: pel que fa al món subdesenvolupat, posa èmfasi en la confiança en el mercat com a mecanisme per distribuir racionalment els recursos i en les reformes estructurals que han de facilitar la citada funció del mercat; per als països desenvolupats es recomana substancialment la reducció del dèficit públic, i una major reducció del deute amb el Tercer Món. El que sol passar amb aquest tipus d'informes és que prediquen als convençuts i que es presenten després que les missions tècniques s'entrevisten amb els funcionaris dels governs sotmesos a examen.

I dic tot això perquè el País Valencià, més que a cap altra zona del país, sap què és posar en marxa les recomanacions del Banc Mundial. Quan fa bastants dècades --Dictadura de Primo de Rivera-- es predicava la fórmula de la "protecció integral", va haver de ser el mestre Flores de Lemus qui recordés que el sistema econòmic espanyol, concretat en la protecció rebuda pel blat i els productes tèxtils, s'aguantava perquè l'economia espanyola tenia una zona completament oberta a la competència exterior: la zona valenciana, on les taronges, les

llimones i les mandarines competien a l'exterior, gràcies als seus avantatges naturals sàviament aprofitats pels homes d'aquelles terres, i s'aconseguien superàvits que permetien sufragar l'alt preu aconseguït pels sectors protegits.

I així ha estat des d'aleshores. Nombrosos sectors s'han incorporat a la tasca exportadora i han aconseguit fer menys costosa la dependència del sistema econòmic nacional de la bona fortuna dels cítrics valencians. Recordem esdeveniments com la gelada de 1956, que va acabar per generar una nova política econòmica: la que ens portaria al Pla d'Estabilització de l'Economia Espanyola, al juliol de 1959. Per això podem dir que Castelló, València i Alacant són les zones que suporten amb millor resistència els efectes de l'apreciació de la peseta i les garanties més grans per a un període que ha d'obrir-se el primer de gener de 1993, data de l'entrada en vigor de l'Acta Única Europea.

Fabià Estapé

